

ХАНДЫХ АЙЫНЫҢ 23-ЧІ КҮНІНДЕ -

СИБИРЬНІҢ АП-АРЫҒЧЫЛАРЫН ХУМАРТХЫЛАРЫ

Сибирьнің чирлерін Орыс чиріне Спіріктірі салғаннан сығара Тобольско-Сибирской епархияның тар хыны пасталған, хайзын 1620 чылда ар хиепископия тіп, адап, турғыс салғаннар, анаң ол митрополияа айлан парған, хайзынаң сығара Сиб ирьде пасха епархиялар төстел парғаннар.

1587 чылда төстел парған Тобольск кафедралығ саар пол парған. Тобольсктаң сығара, Христос Арачылағчының чариинаң кізілерні өтіре чарыдып, Сибирьнің прай пулунарынзар Худайзар хығырчаннар тарап, Христос ха киртіністі Сибирьдегі чоннарға тарадып, пастааннар.

Тобольсктағы епархия наа ла төстел парғанда, Худай Позының чаксы күзін пиріп, ап-арығ омалығ Худайғасын чобағчы Василий Мангазейскийні (+1600; хумарт хылазы көрік айының 23-чі күнінде) сабландыр салған.

Аның соондағы чылларда Хан Худайға киртіністіг көп Худай кізілері, постарының ап-арығ чуртас-тарынаң прайзына көзідім полып, Тигірибге паза Чир-сууна ах сағыстығ тоғынып, Сибирьнің чирлерін сабландыр салғаннар.

1984 чылда, Москваның паза тиксі Орыс Чирінің Ап-арығдан Ап-арығ Патриархы Пименнің чаксы сөс пиргенінен, Орыс Чирін Кірөстее-нінен сығара 1000-чы чыл толчат ханын үлүкүннирге тимненчеткенде, Сибирьнің ап-арығ омаларының Чыылиин, хайзын хандых айының 23-чі күнінде, Тобольсктың паза тиксі Сибирьнің митрополидін, ап-арығчы Иоанны, хумартхылап, үлүкүннечен күнде (1711-1715 ч.ч.) үлүкүннирі турғызыл парған.

1984 чылда хандых айының 23-чі күнінде, Тобольскта (амды Омско-Тюменской епархияның санына кірче), Покровской Худай тура-зында, хайда ап-арығчы Иоанның ап-арығ сөбгі чатча, Сибирьнің ап-арығ омаларының пастағы Чыылиин үлүкүнееннер.

Ол үлүкүннің таңдади, иирде, Омсктың паза Тюменсктің епискобы Максим, хутхадарчыларынан хада, ап-арығчы Иоанның ап-арығ сөбктіг хомдызының алнында, ізіг алданыстарны Худайзар ызып, Сибирьнің ап-арығчыларының Чыылиинның иконазын ап-арығлап салған, хайзын пу үлүкүнге чарыдып Москва Патриархадының мастер-скойындағы икона пасчаң устар пас салғаннар. Ол иконада Худай-зар хығырчан чаксы аарластығ ап-

арығ кізілернің омалары хоостал парғаннар.

Алтындағы пастағы изерісте сол саринаң оң саринзар: Киевтің митрополиді Филарет (схимніг ады Феодосий) (+1857; хумартхылазы күрген айының 3-чі күнінде); Иркутсктың епискобы Софронийнен хада Худайны сабландыраға тоғынған архимандрит Синесай (+1787; хумартхылазы сілікер айының 23-чі күнінде); Иркутсктың епискобы ап-арығчы Софроний (+1771; хумарт хылазы хосхар айының 12-чі күнінде); Ростовтың митрополиді, ап-арығчы Димитрий (+1709; хумарт хылазы чарыс айының 4-чі күнінде); Тобольсктың паза тиксі Сибирьнің митрополиді, хайхасчайачаң ап-арығчы Иоанн (+1715; хумартхылазы ханды хайының 23-чі күнінде); Москваның митрополиді, ап-арығчы Иннокентий (+1879; хумартхылазы

хосхар айының 13-чі күнінде); Тобольсктың митрополиді, ап-арығчы Павел (+1770; хумартхылазы кічіг хырлас айының 17-чі күнінде); Иркутсктың епискобы, ап-арығчы Иннокентий (+1731; хумартхылазы улуғ хырлас айының 9-чы күнінде паза азығ айының 22-чі күнінде); Тобольсктың митрополиді ап-арығчы Филофей (схимніг ады Феодор); (+1727; хумартхылазы хандых айының 13-чі күнінде).

Ікінчі изерісте: Смоленсктің митрополиді Симеон (+1681; хумартхылазы күрген айының 17-чі күнінде); архиепископ Нектарий (+1636-1640); Верхотурсктың архимандриді Арефа (+1910; хумартхылазы сілікер айының 28-чі күнінде); Худайғасын Симеон Верхотурский (+1642; хумартхылазы үртүн айының 25-чі күнінде); Харьковтың архиепискобы, ап-арығчы Мелетий

(+1840; хумартхылазы азығ айының 25-чі күнінде); Аляскадағы Худайғасын Герман (+1837; хумартхылазы улуғ хырлас айының 26-чы күнінде паза орғах айының 9-чы күнінде); ап-арығчобағчы Василий Мангазейский (+1600; хумартхылазы хосхар айының 5-чі күнінде паза сілікер айының 23-чі күнінде); Тобольсктың паза Сибирьнің архиепискобы Варлаам (+1802; хумартхылазы күрген айының 9-чы күнінде); Тобольсктың паза Сибирьнің митрополиді Антоний (+1740; хумартхылазы хосхар айының 9-чы күнінде).

Үзінчі изерісте: Худайдан чакалығ Косма Верхотурский (+1706; хумартхылазы кічіг хырлас айының 14-чі күнінде); Рафаиловсктың паза Тобольсктың игумені, Худайғасын Андрей (+1820; хумартхылазы сілікер айының 27-чі күнінде); Рязансктың епискобы Мелетий (+1900; хумартхылазы күрген айының 27-чі күнінде); Алтайсктағы Худайзар хығырчан архимандрит Макарий (+1847; хумартхылазы сілікер айының 31-чі күнінде); Омсктағы Худайғасын Стефан (+1876; хумартхылазы от айының 13-чі күнінде); Алабайсктағы монастырьның иеромонағы Худайғасын Мисаил (+1797; хумартхылазы улуғ хырлас айының 30-чы күнінде).

Төртінчі изерісте: Худайғасын Иоанн Верхотурский (+1701; хумарт хылазы хосхар айының 29-чы күнінде); Томсктағы Худайдан чаксалығ улуғ кізі Домна (+1872; хумарт хылазы улуғ хырлас айының 29-чы күнінде); Ачинсктегі Худайғасын Даниил (+1843; хумартхылазы хосхар айының 28-чі күнінде); Томсктағы Худайғасын саарбах Петр (+1820; хумартхылазы көрік айының 17-чі күнінде); Томсктағы Худайғасын Феодор (+1864; хумартхылазы азығ айының 2-чі күнінде); Чикойсктың сөл чазызындағы Худайғасын Варлаам (+1846; хумартхылазы чарыс айының 18-чі күнінде).

Совет үлгүзі турғызыл парғанда, иң пастағы наачобағчы, улуғ абыс Иоанн Кочуров полған, хайзын 1917 чылда чарыс айының 31-чі күнінде Ханнның аалында ат салғаннар. 1918 чылның күрген айының 25-чі күнінде Киевтің митрополидін Владимирні өдір салғаннар.

Көп саннығ хут хадарчылары паза Худайға пик киртіністіглер ол хорылыстығ тустарда, Тигірибні хазнанаң чарчатхан Декретнен тоғыр турып, постарына чобағлығ өлімні алын салғаннар.

1929-1930 чылларда, прай тигіриблерні чаапчатхан тустарда, хут хадарчыларының көбізін хариблерде чаап салып, өдір салғаннар. Оларның саны, прайзын пірге саназа, нинче-де чүс мун пол парар.

ЕПАРХИАНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРЕКТЕРНІҢ ПААЗА АРКАЛАЙНЫҢ ХУДАЙҒА ТОҒЫНДЫ СААҒАН ТОҒЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІЗІ

Сілікер айының 12-ші күнінде, улуғ абыс Геннадий Фаст улуғ клас-стардағы олғаннарға «О пути к Пасхе Христовой. Воцерковление. Вопросы и ответы» темалық чоохтазығны апарған, кішіг клас-стағы гимназисттер чахсы-чала хай киректерні чапап турарынанар Худайға алданысты толдырғаннар.

Сілікер айының 13-ші күнінде, имнег Кінінің психологы улуғ паза ортын частыг гимназисттерге хомай киректернен айғаспас чөптерні пирген, кішіг частыг гимназисттер Ин Ап-арыг Худай Ілезіне алданыстыг канонны сарнап пиргеннер.

8 кластыг үгрүнчелері Хакас чирінің матырларынанар паза постарының ағаларының чиністеріненер чоохтап пиргеннер.

Сілікер айының 14-ші күнінде, уха-анчы Иеремейні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 14-ші күні, иирде, ап-арыгчы Афанасийні, Александрийсктің архиепискобын паза ап-арыг пиглерні Бористі паза Глебті хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 18-ші күнінде, ап-арыгчобағчы Иринаны хумартхылачан күнде, паза сугның кішіг ап-арыглазын Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 20-ші күні, иирде, ап-арыг илчі паза чахсыхабарчы Иоанн Богословты хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 21-ші күнінде, ап-арыг илчі паза чахсыхабарчы Иоанн

Богословты хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Харатастағы Иоанно-Богословской Худай туразының пайзанстоллыг үлүкүннig Худайға тоғынызын толдыр салған.

Худайға тоғын салғанда, Худай туразы ибiре кiрөстiг чөрiс полған.

Сілікер айының 21-ші күні, иирде, Ликия Мирінің архиепискобы хай хасчайачаң Николайның ап-арыг сөбiгiн Мирнең Барзар Көзiр салғанын үлүкүннечен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 22-ші күнінде, Ликия Мирінің архиепискобы хай хасчайачаң Николайның ап-арыг сөбiгiн Мирнең Барзар Көзiр салғанын үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан пайзанстоллыг Худайға тоғынысты Никольской (иргі) соборда толдыр салған.

Худайға тоғынып алғанда, соборның ибiре кiрөстiг чөрiс полған.

Сілікер айының 23-ші күні, иирде, ап-арыг апостолғатиң Мефодийні паза Кириллні хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Москвада Чоннар аразындағы үгредiгліг хыгырығлар «Петр I ханның төреенің 350-ші чылы толчат ханына», чарыдылып, ирткеннер.

Ағбан епархиязынан ол Чылығда аралазарға парғаннар: улуғ абыстар Геннадий Фаст, Александр Ильин, иеромонах Палладий (Винников), абыс Андрей Габченко, Хакасияда пілісті өделендірчен институттың кафедразының доценті Т.Ю.Кравченко.

Сілікер айының 27-ші күнінде, Л.Р.Кызласовтың адынан музейде «Белая роза» выставкалыг проект тоғынып пастаан, – студенттернің

нацист режиміне Тоғырланызы. Мюнхен, 1942-43 ч.ч.».

Устапчатхан аркалайның чахсы сөзі пирлгенің, ол проекте аралазарға улуғ абыс Александр Фоминных парған.

Сілікер айының 28-ші күнінде, Худайғасын Илбек Пахомийні паза аның оолғын Угличсктегі Дмитрийні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 28-ші күні, иирде, харах көрбестенер Нидиле таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Сілікер айының 29-ші күнінде, харах көрбестенер Нидилдеде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Сыра пос. Михайло-Архангельской Худай туразында толдыр салған.

Сілікер айының 31-ші күні, иирде, Пасха үлүкүннig Үдесчен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 1-ғы күнінде, Пасха үлүкүннig Үдесчен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 1-ғы күні, иирде, Хан Худайның Өөрлеені үлүкүннig таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 2-ші күнінде, Хан Худайның Өөрлеені үлүкүннig таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 2-ші күні, иирде, Худай Ілезінің Владимирской иконазын үлүкүннечен күннің таңдади, паза ап-арыг апостолғатиң Константин ханны паза аның ілезін хан-ипчі Еленаны хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Градо-Абаканской Худай туразында толдыр салған.

Ханды хайының 3-ші күнінде, Худай Ілезінің Владимирской иконазын үлүкүннечен күнде, паза ап-арыг апостолғатиң Константин ханны паза аның ілезін хан-ипчі Еленаны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг

архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Градо-Абаканской Константино-Еленинской Худай туразында толдыр салған.

Худай туразы ибiре кiрөстiг чөрiс тузында киртiнiстiглерге ап-арыг суг чачырадылған.

Ханды хайының 4-ші күні, иирде, ап-арыг адаларның Тилекейдегі 1 Чыылиин, хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 5-ші күнінде, ап-арыг адаларның Тилекейдегі 1 Чыылиин үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 8-ші күнінде, ап-арыг илчілерні Карпты паза Алфейні паза поэның алтон чазы толчатхан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынан хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының айының 9-чы күнінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан «Ағбан» телекөрігнig иирдегі эфирінде аралазып, телекөрігчiлернig сурығларына нандыр пирген.

Ханды хайының 10-чы күні, иирде, Үс Омалыг Худайның ада-ічелернig хуттарын сағыста тутчаң субботады таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты, аның соонда Парастасты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 11-ші күнінде, Үс Омалыг Худайның ада-ічелернig хуттарын сағыста тутчаң субботада, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 11-ші күні, иирде, Үс Омалыг Худайның үлүкүннig таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 12-ші күнінде, Үс Омалыг Худайны үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікиапарыг архиепискобы Ионафан үлүкүннig Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Ханды хайының 13-ші күнінде, Ап-арыг Хутты үлүкүннечен күнде, Худайға тоғынып алған соонда, Худай Ілезінің «Неупиваемая Чаша» иконалыг кiрөстiг чөрiс Ағбан саарны ибiре полған.

ОТ АЙЫНЫҢ 7-чi КҮНIНДЕ -

ХАН ХУДАЙНЫҢ АЛНЫНДАПАРЧАТХАН КIРӨСТЕГЧIЗI ИОАННЫҢ ТӨРӨӨНI

Хан Худайның Алднында парчатхан Кирөстегчизі Иоанның Төреені – христостыҕ үлүкүннерниң аразында ин не өөн орында полча.

Аймах-пасха хазналарның Худайга киртінчеткен кизилеріне пу Ап-арыҕ Пичиктегі илбек киректер, хайзылары ап-арыҕ кизінең палғалыстыҕ, уғаа көп танығлыҕ полчалар. Тигіриб ағаа көп хумартхыластарны чарыт салған. Пу чалгыс ла ап-арыҕ кизі полча, хайзының төреен күні тигіриблиҕ илбек үлүкүнге айлан парған.

Хан Худайның Кирөстегчизінің ап-арыҕ нима-ноолары католиктерниң соборларында ла пар нместер, че пістің дее сын сабланыстыҕ Худай тураларыбыста пар полчалар.

Иоанн Захария абыстың паза Елизаветаның оолгы полған, хайзыларын сынсабланыстыҕ Тигіриб, улуглап, хумартхылапча. Захария абыс оолгы төриринеңер Худай туразында Худайга тоҕынчатхан туста піл салған. Ол көспекті көр салған, хайда Худайның ангелі ағаа искирген, түрче полза, Хан Худайның Алнында парчаң илбек ухаанчы ах чарыхха аннаң төреп парар тіп. Абыс киртінмин салып, ағаа сизиндірігні көртис пирерге сурынған. Захария ангелге киртінмин салғаны үчүн, Худайның хатыҕлазын поэзына алынған, оолгы төреенче ол чоохтан полбас пол парған, аның тілі тарт парған. Хачан оолағас төреп парғанда, аның адын чардычакта пас салған соонда ла ол хатабох чоохтанған.

Хан Худайның Кирөстегчизі паза Алнында парчаң ухаанчы Иоанның ада-ичезі аны частары улғаат парған туста төрет салғаннар. Олар Иоанн оолах кічиг частыҕ полғанда ах чарыхтан парыбыс ханнар, аннаңар Иоаннга, Худай пөк салғанынаң, сөл чазыда чуртирға кирек полған. Анда ол мөйтгөн паза сарысхаларнаң азырчан...

Тузы читкенде, Иоанн сөл чазыдаң Иордан суғның хазынзар килип, анда кизилерни кирөстеп, Арачылаҕчыны удурлирға оларны тимнеен. Иисус Христос Позы Иордан суғда ухаанчы Иоаннга кирөстеткен.

Амгы тустарда Иоанн Кирөстегчизінің төреенің тиксі христостыҕ хазналарда, үлүкүннеп, тынанчан күнге айландыр салғаннар. Аның Төреен күнін үзінчi чүс чыллардан сығара христостыҕлар үлүкүннеп пастааннар. Төртінчi чүс чылдан сығара Хан Худайның Кирөстегчизі Иоанның Төреен күні – өөн үлүкүнге айлан парған.

Пу илбек үлүкүн көп худайлығларның иргілен парған Иван Купалазынаң палғалыстыҕ пол парған. Иди пу күнде Орыс чирінде удур-төдир суғнаң чаба сазызып, көйчөткен оттың азыра сегірчөңнер,

паза им оттарны чыҕчаннар. Пу күнде чыып алған оттар чурттарнаң чабал нимаңи сығара сүрибисче тіп санаңаннар. Че пола-пола ол иргілен парған кибирилер христостыҕ кибирилерге айлан парғаннар. Че амгы тустарда даа, ол иргі кибирилерни тудынып, төлкөлөпчөлер. Киртінистіҕ дее кизилер Кирөстегчизінің Төреен күнін Иван Купаланың күнінең алыстыр полб ин салып, ап-арыҕ кизінің хумартхылазын чабаллап, көп худайлығларның иргілен парған кибирилеринер нандыра түс парып, ызых тудып, хатабох көп худайларга поэзырынып, күлөстөп, онар-тискер поэзырынып, анаң аның соонда Худайның хатыҕлазын постарына алынчалар. Прай пу иргілен парған ай-пораан киректерни Тигіриб үзүрче паза чаратпинча. Че хай-пирее хазналарда пу илбек үлүкүнде аттарны чарыстырчаң чакхсы кибири полча.

Сынсабланыстың кибири хоостыра, Хан Худайның Кирөстегчизі Алнындапарчатхан Иоанның төреен күні Петр илчизінің чаҕбан тутчаң тузына киліс парча, аннаңар сынсабланыстыҕ киртінистіҕлер, чаҕбан

тударын чазытпин, аймах-пасха ойын-күлөстөттернең хыйа турарға күстенчөлер.

Орыс чирінде көп саарларда Алнындапарчатхан Иоанн Кирөстегчөе чарыдылып пүдиріл парған Худай туралары пар. Худайның илбек ап-арыҕ кизизі Иоаннга Худай туразында паза ибде дее алданарға чарир. Хан Худайның Кирөстегчизі Иоаннга, пик киртіниснең сурынып, алданза, пас ағырыҕларынаң поэзып аларға поэлыс пирер. Илбек ухаанчаа азых искиринер алнында, Аның иконазы алнында алданып алчалар, ол кизизінің сағызын чарыдып, сидік тустарны ас пирерге поэлыс пирер.

Москвадағы Преснеде Иоанн Алнындапарчатханнаң тигірибин 1685 чылда пүдир салғаннар. Пастап аны, ағаснаң салып, пүдир салғаннар, че 18-чi чүс чыл пасталчатхан тустарда, аны таснаң салып, наачыли, пүдир салғаннар. Ол тигіриб киртінистіҕлерге сыбыра азылых полчаң, аны совет үлгүзi турыбысхан тустарда даа инзер полб ааннар, аннаңар анда иргі тустардағы иконалар амгы тустарға читіре хайраллал халғаннар. Кирөстегчi Иоанның

«Ангел в пустыне» тіп адалчатхан уғаа аарлыҕ паза хайхастыҕ обыразы пар, хайзын 17-чi чүс чылда пас салғаннар. Иконада Худайның таллап алған ап-арыҕ кизизінің учазында ангелниң ханаттары хоостал партырлар. Ол иконаны ол тигірибге, чарыдып, 1686 чылда пас салғаннар, хайзын киртінистіҕлер улуглапчалар.

Полар туста Хан Худайның Кирөстегчизі пол парар Иоанны, Иродиаданың (Ирод ханнаң чазыт хынызы) паза аның хызы Саломияның көнниңең, Ирод, поэзын кизе саап, өдир салар чакыҕны сығарыбысхан...

Амгы туста ап-арыҕ Иоанның поэзы Францидағы Амьен саарның соборында хайраллалча. Аның поэзына поэзырынып аларға аймах-пасха хазналарның киртінистіҕ кизилері кил-парчалар. Ол пас күмүс чаймахта салыл парып, сүлейкенең хуйахтал партыр.

Илбек ухаанчы Хан Худайның Кирөстегчизі Иоанның сол көмискезінде тизик пар, хайзын Иродиада, чабалланып, кизил парған пасты читіҕ пычакнаң тизе сазыбысхан.

Францида ухаанчының сырайы хайраллалча, пастың пасха чардыҕы – Дамасктағы мечетьте. Иоанн Кирөстегчизінің оң холы – Черногориядағы монастырьда.

Чакхсы Хабарның тархынынаң, Алнындапарчатхан ап-арыҕ Иоанн оң холын Иисус Христосты кирөстөпчөткенде, Аның поэзына салған, аннаңар тиксі чир үстүндегі христостыҕ амырда Аның оң холын улуглапчалар.

Ап-арыҕ адалар иди чоо хтааннар, ахачан оларнаң сурғаннарында: «Худайны тіле, че хайда чуртапчат ханын пілерге күстенме».

Хайда Худай күзi хайынча, анда чабал нима чоғыл. Прай Худай пирчөткен нимелер амырлар паза тузалар, паза кизизі амырадып, поэзын, сыныхтап, үзүрерин пирчөлер. Худай Позының хынызын піске андада ла пирбинче, хачан піс чакхсы киректер итчөтсөбис, че, хачан піс Аны хомзындырып, тарыхтырчатсабыс таа Ол пісті Позының хынызы чох халгыспинча. Хайди пістің Худайыбыс пістің чозах сайбапчатханыбысты сыдапча! Паза, хачан пісті хатыҕлапчатса, хайдаҕ чакхсы чүрөктіҕ хатыҕлапча!

Худайны сын чарғылыҕ тібе, Худайғасын Исаак чоохтапча, иди синиң киректериннең Аның Сын Чарғызы көринминче. Сынап Давид хан Аны Сын Чарғылыҕ теен дее полза, че Худай Оолгы піске көзит пирген, хайди Ол уғаа тың чакхсы паза хайралластыҕ полчатханын. Хайда Аның Сын Чарғызы? Піс чазыхтыҕ полғаныбыс үчүн, Худай Оолгы Христос пістің үчүн чобал парған. Кизі Худайның алнында нинче турыстыра полча, анчох Аның соонча чөрчө; ол туста Худай Позының Омазын ағаа сыннаң ас пирче (Исаак Сир. сл. 90).

